

grenspaal wisten staan, maar waarop vooral onze betreunde vriend Roger Crois, bestuurslid van St.-Guthago, de aandacht heeft getrokken, ging men deze namaakpaal volgens aloude geplogenheden ende costumen, terug plechting inplanten.

Het was Roger die een flinke studie heeft opgesteld aan de hand van zijn talrijke opzoekingen in het archief, en die ook in het landschap de juiste plaats opzocht en precies aanwees waar de verschillende grenspalen van de Keure van Damme zevenhonderd jaar geleden werden geplant. Zijn studie verscheen in "Rond de Polder-torens" nummer 1 van de 11de jaargang.

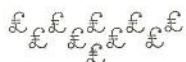
De plechtige inplanting verliep als volgt: in de paalput werd door de peters en de meter as gestrooid en een stadszegel in drie stukken gebroken. Na het vastzetten van de paal werd, volgens eeuwenoude ritueel, door waarnemend burgemeester Dousselaere de "kaakslag" toegediend aan de jonge Tom Vandenbussche, opdat de knaap nooit zou vergeten waar de stadspaal staat. Burgemeester en schepenen van Damme, burgemeesters van de omliggende gemeenten, onze voorzitter René De Keyser in naam van de St.-Guthagokring en Mevrouw Roger Crois, uit blijk van waardering voor het verdienstelijk werk van haar betreunde echtgenoot, waren de peters en de meter van de 14 nieuwgeplante palen.

Na de plechtigheid volgde een gezellig samenzijn in de tuin van de "Grote Sterre", waar zelfs een minister de grote Sint-Guthagofamilie was komen vervoegen.

Na de frisse drank, werd een bezoek gebracht aan het zeemuseum. Pro memorie weze genoteerd dat het onze voorzitter René was, die na het plotse heengaan van Roger Crois, de aanwijzingen gaf aan de mensen van de technische dienst van Damme, bij het plaatsen van de palen op de historische plaatsen. Het was de heer Hans Van Hooreweder die de "moderne" stadspalen vorm gaf; kunstschilder Filip Crul stak ze in de verf. Want zoals de nog bewaarde paal, dragen ook deze nieuwe elk twee wapenschilden; langs de kant van de Paallanden het wapen van Damme, en langs de andere kant dat van het Brugse Vrije, wiens rechtsgebied buiten die Paallanden gelegen was.

De laatste oorspronkelijke paal (circa 1550) werd uitgegraven om voor het nageslacht bewaard te worden en zal later in het gerestaureerde stadhuis van Damme tentoongesteld worden.

Jacques Larbouillat.

4. De Jaarlijkse Sint-Guthagoreis. *****

Die zondag 5 juli 1981 hadden de zomerregens de hemel helemaal blauw gewassen, zodat onze 63 meereizenden glunderden als plechtige kommiekantjes in de vroege morgen om deze mooie zomerdag aan te vangen, die zoveel beloften inhield.

(Lees verder op bladzijde 87)

- balie, weidehek; De Bo 728: peie, poeiweeg, scheidsmuur, windweer.
17. De Bo 599: mengeling van tarwe en rogge, mengelsoen, masteluin; 1071: van, wanmolen, een molen die met de hand bewogen wordt om kaf en stof uit het graan te waaien, handmolen.
 18. Een gemet (G) = 44 aren = 3 lijnen = 300 roeden (R).
 19. M. Coornaert, HE, p. 140 en 143: pastoor van 1619 tot 1632.
 20. M. Coornaert, HE, p. 149; lijst van 1623.
 21. Deze tiendehoek lag in de Vardenaarspolder; HE: zie Toponimische Kaart.
 22. Verwijs-Verdam VII, 2180: stok, roede waarmede men den koop bij openbare verkopeningen toeslaat; stokhouder, amtenaar van zulke verkoopingingen.
 23. MW: grosseren, een grosse maken; grosse, eerste afschrift van een akte.
 24. M. Coornaert, HE, p. 415 en Toponimische Kaart.
 25. M. Coornaert, HE, p. 143 en 156.
 26. M. Coornaert, Westkapelle-Ramskapelle, p. 119, 121 en 125 vermelden ambachtslieden in het eerste kwart van de 17de eeuw.

(Vervolg van bladzijde 100)

Het doel was een kennismaking met het voor ons onbekende in Ieper en omstreken. Onde leiding van 2 bekwame gidsen, de heren Priem en Andries, kwamen we rond 10 u. in het Merghellynckmuseum, eigendom van de Theresiaanse Academie van Brussel, waar onze gastvrouw, Mevrouw Andries, ons opwachtte. Zeggen we maar vlakaf dat dit bezoek een revelatie voor ons was. We hebben nog niet veel dergelijke herenhuizen met 21 lokalen gezien. Alles is kunstvol gereconstrueerd, zodat we een inzicht kregen hoe Frans Merghellynck, schatbewaarder van Keizerin Maria-Theresia, daar in de 18de eeuw leefde. Het gebouw werd zuiver en sierlijk opgetrokken, met smeedijzeren balkons en rijkelijk versierde interieurs.

We mochten kennis maken met "de gheploghendheden deser tyden" en konden onder meer niet nalaten ongelovig te lachen wanneer we b.v. een lavementsmeubel van de heer des huizes zagen, met links een reusachtige spuit voor het zeepsop, die verbinding gaf met een uitsteeksel waarop de brave man zich op de juiste plaats moest zetten om het zeepsop zijn werking te laten doen, om nadien vliegensvlug naar een tweede zetel te lopen waarin een rond gat

toelating gaf om zijn ingewanden te ontlasten.

We wandelden door de Rijselstraat, waar de jaarlijkse rommelmarkt n.a.v. de St.-Pieterskermis plaats had. Daar bekeken wij enkele interessante gebouwen met o.m. het Steen der Tempeliers; de Sint-Pieterskerk, opgetrokken in veldsteen en die veel gelijkenis vertoont met de oude toren van Dudzele; het houten huis; de Rijselpoort; en wat zeker op geen enkele folder zal staan doch een grote indruk maakte, was de laatste van de honderden barakken die gebruikt werden in 14/18 als onderkomen voor de soldaten. Deze barak staat op invallen en wordt zeker eerstdaags gesloopt. Een stukje overgebleven zielige werkelijkheid van 14/18.

Naar de Kosmos op de Rode Berg, waar een eenvoudige doch smakelijke maaltijd aan democratische prijs opgediend werd.

Daarna bezochten wij de in 1957 door Westouter aangekochte molen op de Baneberg. Deze molen behoorde in de 1e helft van de 19de eeuw aan Vanhaecke, molenaar op het kasteel van Beernem, weggestuurd wegens stroperij. Hij schafte zich toen zelf een molen aan een plaatste uit wrok tegen zijn kasteelheer op de nok een haas, die er zich nog bevindt.

Volvolgens een rondrit in het mooi-golvende heuvelland, een ^ebzinksel van tertiaire zeeën. Op de Kemmelberg stapten we even uit om de Franse vredesengel te zien die lauweren zwaait naar het Frans kerkhof waar 5.000 gesneuvelden begraven zijn.

Nu naar de kerk van Mesen waar de krypte in 14/18 dienst deed als lazaret voor Duitse soldaten; en waar Adolfken, de latere baas van Duitsland, in april 1914 opgenomen werd ingevolge opgelopen kwetsuren. Aldaar kreeg hij het IJzeren Kruis 1ste klasse en schilderde hij o.m. een doek met de ruines van Mesen. Dit doek berust nu te Ledeberg bij Gent, doch is niet voor het publiek te zien.

Terug in Ieper, werd in de Lakenhalle het Salientmuseum bezocht. Het bracht ons een overzichtelijk beeld van 4 jaar medogenloze strijd, een beeld van vernieling, ellende, angst, oorlogsstrategie, soldatenromantiek, leven en dood in de loopgraven en op het front. Een sfeerscheppende schets waarin de soldaat met zijn verlangens en zijn vrees de hoofdrol speelt. Zijn wapenstukken, zijn uniform, de wegwijzers op zijn weg naar het front,... zijn decoraties.

Dan kwam de St.-Maartenskerk aan de beurt, waar o.m. de overblijfselen berusten van Robrecht van Bethune, de Leeuw van Vlaanderen, die notabene geen enkel woord Vlaams verstond. In 1973 vond men aan de voet van deze overblijfselen een loden plaat met "Ik ben de Leeuw van Vlaanderen".

Na de St. George Memorial Church, en de vestingen, waren we te 20 uur aan de Menenpoort voor ^{de}dagelijkse indrukwekkende "Last Post" door 2 klaroenen uitgevoerd.

De organisatie van deze reis was toevertrouwd aan bestuurslid Albert Dekeyser, die alles tot in de puntjes heeft verzorgd. Wij feliciteren hem van harte: we hebben allen een stukje rijke kennis opgedaan.